

TEHNIKA- ÜLIKOOOL

2-3 (1439-1440)
24. jaanuar
1996

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht

Kaheksa Teaduste Akadeemia preemiat meie üliõpilastele

Eesti Teaduste Akadeemia avaldab tunnustust Tallinna Tehnikaülikoolile noorteadlastele soodsa kasvupinna loomise eest! Eesti TA 1995. aasta üliõpilaste teadustöö preemiade konkursile esitasid Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilased ja magistrandid rohkesti töid. Kolmekümne ühest preemiast määrati kaheksa Tallinna Tehnikaülikooli kasvandikele.

President
Jüri Engelbrecht

Peasekretär
Udo Margna

14. detsembril Eesti Teaduste Akadeemia üldkogu koosolekul jagati üliõpilaste teadustööde preemiaid. Üliõpilaste teadustöö sihtfondi komisjon valis auhindamiseks 31 tööd, millest TTÜ-st pärinesid järgmised:

I preemia 2500 krooni

- Indrek Külaotsale** magistratöö "Põlevkivi mineraalosa käitumine ülerõhul koldes" eest.
Marko Kääramehele magistratöö "Kestvusarvutuste spetsifikatsioonide teisendamine DisCo spetsifitseerimiskeelde" eest.
Mart Landsbergi diplomitöö "Keskonnapiirangute mõju Eesti energiasüsteemi arengule" eest

II preemia 1500 krooni

- Tagli Pitsile** ja **Ide Süvalepale** diplomitöö "Micro-nutrica kasutamine laste toitumise uurimisel" eest.
Ando Koidule diplomitöö "Puithüpari analüüs energeetilisel meetodil" eest.
Sven Heilile diplomitöö "Maa väärtes Eesti linnas" eest.
Martti Randveerule võistlustöö "Fiskaalpoliitika ja selle tõhustamine Eestis" eest.
Sulev Raigile diplomitöö "Optsioon kui spekulatsioonivahend väärtpaberiturul" eest.

Õppima Mikkelisse!

Detsembrikuus viibisid järjekordsel visiidil Tallinna Tehnikaülikoolis kolleegid Mikkeli Polytehnikust (Soome). Meie kõrgkoolide vaheline koostööleping sõlmiti 1992. a. Alustati autotehnika, geodeesia ja majanduse valdkondades aseprofessor **Peep Sürje** eestvedamisel. Mikkeli-poolseks initsiaatoriks ja hingeks on **Teijo Homan**. Juba mitmendat aastat pakub Mikkeli meie üliõpilastele võimalust osaleda soome- ja inglisekeelsetel rahvusvahelise mainega kursustel ja programmides.

Erialade loetelu käesoleval aastal hõlmab majandust, arvutustehnikat ja teisi insenerihariduse valdkondi. Kursustel osalemine on meie üliõpilastele tasuta. Võimalik on saada stipendiumi (tasuta lõunad!) ja muidugi häid arenemistingimusi. Samuti saab osaleda üheaegselt erinevatel kursustel. 1994. aastast õpib Mikkelis meie üliõpilane **Tarmo Kallas**, kes samuti hiljutise visiidi käigus kohtus üliõpilaste organisatsioonide esindajatega, et reklaamida pakutavaid õppimisvõimalusi Mikkelis. Mõõdunud sügisel viibis Tallinnas ka Mikkeli linna delegatsioon eesotsas linnapea **Jyrki Myllyvirtaga**, et tutvuda meie ja Mikkeli koostöökvadega.

Kutsume huvilisi õppima Mikkelisse!

Välissuhete talituse juhataja
Madli Ganihhina

TOIMETUS KÜSITLES DEKAANE

Ehitusteaduskonna dekaan HEINO MÖLDER:

1. On soov, et ülikool saaks ressursse juurde. Mõtlen otse raha, aga mitte ainult palga suurendamiseks, vaid ka igasuguste muude asjade muretsemiseks. Ressursijaotus on põhiküsimus. Kui siin järjele saaks, hakkaks ka õppejõudude kaadri küsimus lahenema.
2. Küsimus ministrile – kuna uus mees on ametis, tahaks kõige lähemal ajal kuulda, milline on tema nägemus kõrghariduse otsustavaks edendamiseks Eestis, sest praegune situatsioon selles vallas on täiesti häbiväärne.

Automaatika- ja süsteemitehnika teaduskonna dekaan LEO MÕTUS:

1. Mina tahan, et Tehnikaülikool saaks oma eelarveprotsessi käima ja ökonomika osakonna sellisesse seisusse, kus rahade liikumine oleks selgelt näha aasta alguses, aga mitte lõpus. Et instituudid saaksid kohe normaalselt tööle hakata.
2. Mina kui professor ei oskagi tema käest midagi küsida. Aga mul on hobi, olen nimelt Eesti Inseneride Liidu president. Ja vaat see professori ja presidendi segu küsib: kas ja kuidas saaks inseneride liidud ja haridusministeeriumi juures olev ülikoolide akrediteerimise komisjon koos tegutseda? Põhimõttelisi vastuolusid ma ei usu, aga komisjonist on inseneride liidud välja jäetud!

Keemiateaduskonna dekaan ANDRES ÖPIK:

1. Soovin, et täieneks magistri- ja doktoriõppe korralduslik pool. Ja et me magistrante ja doktorante juurde saaksime. Peaksime tõsiselt arutlema selle üle, kas senine kraadiõpe on ikka otstarbekas. Võib-olla on protsess liiga pikk? Võib-olla oleme lati seadnud liiga kõrgele? Võib-olla on õppetöö osakaal doktorantidele ja magistrantidele liiga suur? Arutlegem selle üle, ja tulemuslikult!
2. Soov ministrile – tulge Tehnikaülikooli! Üldjoontes ma ju tean tema probleempüstitust, tean tema suhtumist Teaduste Akadeemia instituutidesse. Pean neid seisukohti õigeks. Kuid paljusid tema seisukohti ma ei tea. Palun, tulgu näiteks meie keemiateaduskonda, nagu tuli haridusminister Peeter Olesk. Peame nõu, kuidas see integreerumine Teaduste Akadeemiaga ikka käib. Meie teaduskond on üks väheseid instantsse, kes integreerumisprotsessis juba täheldavat edu saavutanud on. Ühinemine peaks jätkuma.

Matemaatika-füüsika teaduskonna dekaan REIN-KARL LOIDE:

1. Et tehnika terves Eesti ühiskonnas populaarsemaks läheks, ja eriti tehniline füüsika, meie teaduskonna õppevaldkond. Tehnika peaks moodi minema eriti noorte ja sisseastujate seas, sest ega praegu inseneriametit meil Eestis kuigi kõrgelt ei koteerita.
2. Millal üks tõsisem Eesti hariduskontseptsioon valmis tehakse? On ju meil mitmed tähtsad probleemid segasevõitu...

1. Missugune on teie isiklik soov Tehnikaülikoolile 1996. aastaks?

2. Mida küsiks te haridusministriilt JAAK AAVIKSOOLT?

Majandusteaduskonna dekaan ENE KOLBRE:

1. Soovin koostöövalmiduse suurenemist kõigil ülikooli tasanditel. Toetan põhimõtet: kui teeksime ja otsustaksime asju koos ja arutleksime nende üle ühtemoodi. Siis läheks meil majas paljugi paremini.

Ka üksteiseusaldus võiks suurem olla. Nii teaduskonnasiseselt kui ülikoolis üldse.

2. Küsida oleks paljul Mind ennast huvitab avalik-õiguslike institutsioonide eelarve kujundamine ning ministeeriumi ja kõrgkooli roll selles. Probleem on lai: riik maksab, aga kui vaba on ülikool teenuse hinna nimetamisel? Me ei pea ju ainult riigikassast oma tükki ootama!

Humanitaarteaduskonna dekaan PEETER LAIDO:

1. Soovin ülikooli uue põhikirja tähtaegset ja tulemuslikku rakendamist; piisavate vahendite väljavõitlemist uurimis- ja õppetööks; üksmeelt, akadeemilist kultuuri ja julgust kogu TTÜ rahvale.
2. Kas haridusminister on Eesti Vabariigi haridussüsteemi erapooletu ja eesti hariduse üldisi huve realiseeriv juht või ministri kohal olev Tartu Ülikooli eksprorektor?

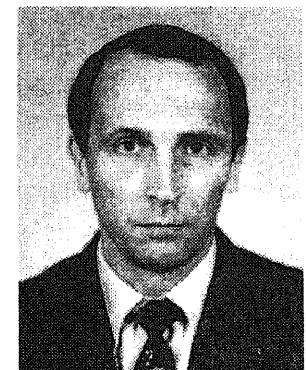

Mehaanikateaduskonna dekaan JAKOB KÜBARSEPP:

1. Minu soov langeb vist kokku paljude teiste ütlustega: et meie oma teaduskonnas õpiksime teenima riigieelarveväliseid vahendeid rohkem kui me seni oleme osanud teha. Ja veel – et sel aastal tuleks meile rohkem üliõpilasi. Nii bakalaureuseõppesse kui ka magistrante ja doktorante.

Et noored oleksid huvitatud just meie ülikooli tehnikateaduskonnades õppimisest, et nende motivatsioon just siin õppida oleks suurem.

2. Kas Eesti valitsus või ministeerium ei peaks juba ära otsustama, missugust haridust tuleks Eestis privilegeeritult anda? Kas humanitaar- või tehnikaharidust? Arenenud riikides on tehnikaharidus soodsamas seisus. Praegusi tendentse arvestades ta meil seda küll ei ole. Loomulikult kajastub see ebavõrdsus kõigepealt ülikoolidele eraldatavates eelarvetes.

Energeetikateaduskonna dekaan ENNO REINSALU:

1. Soovin järgmiseks õppeaastaks võimalikult palju üliõpilaskandidaate. Samuti soovin võimalikult palju TTÜ-le kasulikke teaduslepinguid nii Eestis kui ka teiste riikide ettevõtetelega.

2. Kas minister üldse teab, kuidas peaks toimuma inseneride ettevalmistus Eestis? Tuleks analüüsida, kui palju insenere peaks tööstusettevõtetele ette valmistama. Miks see kõik tasuta käib? Miks jagame haridust tasuta, millel näiteks soome keeles on vaste *halpa*. Sellest tulebki tigidus, mis praegu pulbitseb. Meil ei ole vaja poolharitlasi, keda me, bakalaureusepaber näpus, välja laseme.

Tehnikaülikooli maine, see igavene mure

Meie professorkond arutas oma koosolekul möödunud aasta 23. novembril ja 14. detsembril TTÜ mainega seotud küsimusi ja tuli järeldusele, et Tallinna Tehnikaülikooli maine ei vasta ülikooli osatähtsusele Eesti ühiskonnas. Professorkond pöördus pikka aega kõneaineks olnud murega ülikooli nõukogu ja valitsuse poole. Pöördumise eesmärgiks on hetkeolukorra teadvustamine ning mitte eriti kiiduväärse maine otsustav tõstmine avalik-õigusliku subjekti staatuse omandamisega kaasas käivas protsessis. Seejuures peetakse eeskätt silmas TTÜ arengukava väljatöötamist, eelarve kujundamist ja ressursside jaotamise printsiipide täitmist ning TTÜ seaduse eelnõu koostamist koos aktiivset arengutegevust stimuleeriva administratiivse juhtimise korraldamisega.

PROFESSORKOND ESITAS JÄRGMISED TEESID:

- ◆ Täheledatav TTÜ maine langus on murettekitav protsess, mille jätkumine on ohtlik TTÜ kui tunnustatud tehnikaülikooli eksistentsile.
  - ◆ Ülikool tervikuna (sealhulgas nõukogu, valitsus ja professorkond) ei ole töötanud piisava aktiivsusega ega vajaliku sihikindlusega TTÜ rolli kindlustamisel ühiskonnas. Me ei ole näinud vaeva oma ülikooli maine kujundamisega.
  - ◆ Professorid teevad nõukogule ja valitsusele ettepaneku välja töötada ning viivitusega ellu viia terviklik abinõude plaan murettegeva tendentsi otsustavaks pidurdamiseks.
  - ◆ Professorite ühendus on valmis vastava plaani koostamiseks ja elluviimiseks nii institutsionaalselt kui ka oma liikmete kaudu.
  - Aastalõpu pidulikumas meeolus pakuti 19. detsembril ülikooli nõukogu korralisele istungile välja võimalikud sammud, mida saaks õige ruttu astuda tehnikaülikooli tagasihoidliku maine parandamiseks.
- ### MIDA SIIS TEHA?
- ◆ Rakendada energiliselt tegevusse ülikooli teabetalitus, andes sellele suhete korralduse (tuntud kui *public relations*) osakonna funktsioonid. Välja kuulutada konkurss grantidele TTÜ maine kujundamisele suunatud tööde toetamiseks. Moodustada auhinnafond parimate TTÜ-d kajastavate kirjutiste ja raadio/TV saadete autoritele.
  - ◆ Aktiviseerida tegevust omavalitsuste ja TTÜ vaheliste koostöölepingute vallas, pidades siin eriti silmas suhteid Tallinna linna- ja linnaosade valitsusega ning TTÜ päevade korraldamist maakondades.
  - ◆ Konkretiseerida Eesti ühiskonnale antavat teavet TTÜ funktsioonide ja võimaluste kohta. Publitseerida infokogumik meie instituutide ja keskuste võimalustest teadusuuringute, ekspertide ja analüüside korraldamiseks ning täienduskoolituseks. Soovitav on tuntud teadlaste-õppejõudude ja üliõpilaste tihedam koostöö.
  - ◆ Igakülgne ühistegevus vilistlastega.
  - ◆ Viia läbi sotsiaalsed uuringud, mis puudutavad TTÜ-le antavaid hinnanguid, eriti analüüsida ühiskonna ootusi TTÜ suhtes.
  - ◆ Korraldada 1996. a lahtiste uste päevad ning uute üliõpilaste vastuvõtt igati läbimõeldult.
  - ◆ Kaasata tudengeid propageerima keskkoolides õppimist just TTÜs.
  - ◆ Tõeline ülikool on rahvusvahelise tudengkonnaga ja õpetajaskonnaga teadus- ning õppeasutus. Õppekavade koostamisel tuleks jälgida ühildatavust Euroopa Liidu standarditega.
- Ülikooli nõukogus juhatas poleemika sisse prof **Mart Min**, kes nimetas maine teemal liikuvaid mõtteid "jõulurahu-aegseks rahutuseks" ja kutsus üles esitatud lähtealuste põhjal tegusalt kaasa mõtlema ja ütlemata. Ta sõnastas probleemiasetuse ka kõnekeelselt: kuidas organiseerida oma elu nii, et teeksime siin majas head tööd ja et see töö ka ühiskonnas välja paistaks. Ehk kuidas töö ja vile ja trummilöömine koos käiksid.
- Sõnavõtjana alustas aseprof **Enno Reinsalu**. Ta tõi võrdluseks Tartu Ülikooli, ja ütles, et nähtavasti tuleb maine probleemi arvestada juba arengukava väljatöötamisel. ER: "Kas ressursside jaotamine on Tartus parem? Igatahes trummilöömises ja viletegemises on nad meist edukamad. Ja lõppkokkuvõttes ilmneb see omakorda ka ressursside jaotamisel ülikoolidele.
- Maine baseerub edul. Me kardame stagneerumist ja paigalseisu. Püüame siis mainet kujundada käivitunud avalik-õiguslikus protsessis."
- Prof **Boris Tamm**: "Olen seda probleemi tunnetanud mitte ainult siin, vaid ka Teaduste Akadeemia ringkondades. Meie kui, hm, eakad inimesed, mäletame varasemat aega, kus propagandatöö oli plaanikomitee poolt ette

kirjutatud. Aga – praegu on aeg kardinaalselt muutunud! Praegu ei tee seda tööd meie eest ära ei partei ega riiklikud organid! Igapäevast õppejõutööd peame niikuinii tegema, kuid ka

VILE ON MUUTUNUD MEIE OTSESEKS KOHUSTUSEKS.

Vastuvõtukontingendi kohta kuulsime, et oleme Tallinna ja Harjumaa kõrgkool, üksikud, kes tulevad Nõo keskkoolist või Koidula-koolist.

Jah, tudengid peavad oma TTÜd kiitma. Ja meie meeskoor on kui palju teinud! Aga vilistlased? Ettevõtete juhid on ju meie vilistlased – lõpetanud võiksid ajakirjanduses avaldada oma saavutuste kõrval ka arvamust õppimise kohta TTÜs.

On prestiižseid isikuid, kes võiksid oma nime ka TTÜ *image*'ga siduda – suur-saadik Jõerüüt Soomes, kaubandus-esindaja Pajuste Saksamaal jmt... Perioodiline saade TVs kuluks ära, massimeedia mõjutab ühiskonda kohutavalt. Rääkida, propageerida, mis on inseneriharidus, inseneriteadus, inseneritegevus... Aga praegu – üks mingi piltmõistatuse saade mõjutab Eesti rahvast rohkem kui terve Tallinna Tehnikaülikool!

Kordan :

KOGU LUGU ON TÄHTIS.

Ja kogu lugu peab olema allutatud ühele inimesele, kelleks on rektor."

Prof **Leo Mõtus**: "Töö, vile, maine... Minu arvates lastakse siin toss välja, ja tulemuseks ei ole tööd ega vilet. Mida teevad professorid, dotsendid, direktorid? Põhiliselt lastakse päevade kaupa auru välja. Põhiprobleem – kuidas auru vähendada? Kui auru (pabereid, tühja sehkendamist jne) oleks vähem, hakataks ehk puhtalt igavusest mainet tõstma?

Eelmisel aastal suruti instituutide direktorite initsiatiiv olematuks – ei antud kasutada oma eelarvet. Haldusstruktuur tuleks korralikult käima panna."

Prof **Valdek Kuhlbach**: "Ettepanek kirjaliku reklaami kohta: esiteks tudengite kirjutised, teiseks Eesti-sisene maine, kolmandaks rahvusvaheline maine. Anda välja brošüür eesti ja inglise keeles."

Prof **Tiit Kaps**: "Elu ülikoolis on üks tervik. Vajame tasakaalustatud arengukava."

Prof **Mihkel Veiderma**: "Reklaam ei peaks olema suunatud mitte ainult noortele ja sisseastujatele. Maine sõltub eelkõige meie teaduslik-tehnilisest potentsiaalst. Kuigi asume turumajanduses ja konkurentsi tingimustes, on Eesti elus komplitseeritud sõlmküsimumused märksa laiemad.

Esiteks. Teadlased ja õppejõud peaksid ajakirjanduses esitama argumenteeritud seisukohti. Eesti rahvas on haritud rahvas, aga kui palju me näeme artikleid, kus teadlane oma sõna välja ütleb? Teaduse populariseerimine on oluline hoob TTÜ maine tõstmiseks. Teiseks. Tihendada sidet (era)ettevõtete ja aktsiaseltsidega. Näiteks keemiateaduskond sai kaks stipendiumi aktsiaseltsilt Velsicol."

Prof **Valdek Mikkal**: "Minu arust on tehnika see päästapaat, mis viib Eesti sihile. Humanitaarne rabelemine on ilus küll, kuid et majandus on elu alus, sellest saavad kõik aru."

Aseprof **Rein Oidram**: "Lepime kokku terminites – mis asi on maine? Ja kellele see on sihitud: noortele, valitsusele, riigikogule? Üldiselt on TTÜ mainele oluline ühiskonnas soodsa fooni loomine tehnikale üleüldse."

Tudengkonna esindaja **Renna Rein-**

soo: "Üliõpilased ootavad, et tehnika-ülikool annaks üliõpilastele rohkem!"

Prof **Rein Jürgenson**: "Tartu Ülikool läheb julgestl rind ees. Meiegi ei peaks kartma suuri mängu. Protestiaktsioonid jmt. Miks me käime Tartu sabas?"

Aseprof **Ants Kukrus**: "Pomm ühiselamus mainet ei tõsta."

Dots **Mari Uibo**: "Põhiliselt kõneleme teadusest ja tehnikast. Keegi ei räägi õppetegevusest ja arendustööst! Lugesin ühe kraadiüliõpilase esseed Miks teadlane peab olema õppejõud ja vastupidi? Seal annaks õppust võtta."

Tudengkonna esindaja **Arles Taal**: "Räägitakse, et Tallinnas käivad tudengid töö kõrvalt õppimas, Tartus aga õppimise kõrvalt tööl. Tartu Ülikoolis on üliõpilaseks olemise *feeling* esiplaanil."

Tudengkonna esindaja **Erki Soekov**: "Tudengid ja õppejõud peaksid olema rohkem integreeritud. Akadeemilisusest ja mõnusest seltskonnast jääb reaüliõpilastel Tehnikaülikoolis puudu."

Aseprof **Jakob Kübarsepp**: "Tehnika-ülikool ei ole ise veendunud, et me oleme vähemalt sama palju väärt kui Tartu Ülikool."

Arvamustevahetuse võttis kokku prof **Mart Min**. Ta nentis, et 1995. aasta kõige populaarsem sõna meie ülikoolis oli – EI! Kui su hinges on kibestus, kuidas sa vilet lööd? Siit ettepanek: katsume EI-st mööda minna.

Arutelu edastas
Urmi Reinde

P.S. Kõik seisukohavõttud (eriti kirjalikud) samal teemal on väga teretulnud. Püüdke koos säästa ja hoida oksa, millel ise istume.

Mõtisklus Tehnikaülikooli tulevikust

HARIDUS (TEGELIKULT HARITUS) ON KAUP.

Hariduse väärtus tekib läbi müüja (õppeasutus, kool) ja ostja (õpilane, üliõpilane). Kauba nõudluse määrab tavajuhtudel tema hinna ja kvaliteedi (otstarbekuse) optimaalne suhe. Hariduse puhul ei ole see ainuke määraja. Nagu iga kauba puhul, mängib siin rolli ka sihipärane või kujunev reklaam. Esimese kujundab kauba müüja ja see võib olla subjektiivne, teise pikaajaliselt väljakujunenud ostja kogemused ja teadmised kauba kohta.

Haridusturul, mis kõrgkoolide osas hõlmab sisseastujaid vanuses 18-20 aastat, on riigil oma kindel ostjate kontingent. Ligikaudu 15-17 aasta pärast on Eestis selleks absoluutseks mahuks maksimaalselt 14 000 noort aastas. Need on aastatel 1992 kuni 1995 sündinud. Kui 1988.aastal sündis 25 049 last, siis 1994. a 14 178 ja 1995. a 13 700. Nendest oli 1995. aastal eestlasi 64,2 protsenti. Kõrgkooli jaoks tuleb sealt maha arvata andekuse kadu, noorte suremuse kadu ja kõik muu, mis mõjutab õppida tahtmist või võimalikkust.

MIS VIIB RÄHNIPOJA PUU OTSA?

Ehk mis toob noore kõrgkooli kindlale erialale õppima? Kas lootus hakata mõne aja pärast saama väga head palka? Palgaks on teadlasena kauges perspektiivis ca 62 000 krooni kuus! Sellised palgad on praegu Euroopa kõrgkoolide professoritel. Võib teha tööd endale meelepärasel erialal ka vähema raha eest? Summa meelepärasest tööst (rahuldus) ja saadavast rahast (majanduslik olukord) otsustab tihti valiku. Vaevalt et verisulis keskkoolinoor suudab teha kohe õige valiku. Tavaliselt umbes veerand kõrgkooli lõpetanutest leiavad endale hiljem õige niši. Mis ongi õige. Selleks on aga vaja lisaks kitsale erialale olla kursis ka muude huvitavate probleemidega. Olgu nendeks siis oma erialale lähedased valdkonnad või väljakujunenud hobiga haaratav hoopis kaugem piirkond. Tänapäeval ei ole sugugi harukordne, et peaaegu igal inimesel on hobi. Siin võib huvi olla tihedalt seotud erialaga – juba algusest peale tehakse huvipärast tööd. See võib viia väga headele tulemustele (kui ei muudeta isiksust väga kitsarinnaliseks, silmaklappidega piiratuks).

Teiselt poolt võib lai silmaring ning ühe valdkonna teadmiste rakendamine hoopis mujal, esialgu üllatavas valdkonnas, viia väga ootamatutele tulemustele.

Tagasi teema juurde. Seega aasta viieteistkümne pärast

ON EESTI KÕRGKOOLIDESSE OODATA TÄNASEST POOLE VÄIKSEMAT KONTINGENTI,

sest kaks korda vähem on vastavas vanuses noori. Ja mitte ainult ühel aastal, vaid praeguste prognooside kohaselt vähemalt 3-4 aastal. Arvud näitavad hariduse kohaliku ostjaskonna tunduvalt vähenemist. Potentsiaalse ostjaskonna vähenemine peab aga häirima ka kaupmeest (kõrgkooli). Tema kohalikku kaupa ei osteta. Eesti kõrgkoolide suhtes on konkurentideks kõik hea mainega lääne (ja ka ida) kõrgkoolid.

MA RÕHUTAN SIIN – HEA MAINE.

See on põhiline faktor, mille pärast minnakse välismaale õppima. Kas välismaal õppinud ja lõpetanud üliõpilane pöördub Eestisse tagasi või ei – see on Eesti riigi küsimus. See küsimus ei ole enam kõrgkoolide jaoks. Kõrgkooli kui hariduse müüja sooviks peab olema kõigi võimalike üliõpilaste õpetamine. Küsime, millises koolis iga konkreetne õpilane oma hariduse saab, millist kaupa ta tarbib? Kasuta kodumaist! peab olema ka meie kõrgkoolide reklaamlause.

Teine asi on välismaalt naasnud õppejõud – teadlane. Ta võib omada teatud erialal head rahvusvahelist mainet, olla leidnud tunnustuse, omada tuntud nime, teadvustada oma nimekaarti, e-maili ja artiklite kaudu maailmas oma töökoha, oma labori, oma töökaaslased.

Eesti ja Venemaa jaoks oli Tallinna Tehnikaülikoolil oma kvaliteedimärk olemas. Ka olid TTÜ paljudel õppejõududel oma kvaliteedimärgid (näiteks ehitajatest dotsendid K. Ollik ja R. Räämet). Kui nende õppe- ja eksamisüsteem suudeti läbida, siis võis olla kindel materjali heas tundmises. Täna on selliseks kvaliteediks vaja head loengukonspekti või õppematerjali kogu ühelt poolt ja kohusetundlikke ning nõudlikke õppejõude teiselt poolt.

See on asja üks külg. Teine külg, mis täna lööb meid eriti valusalt, on

EESTI INFRASTRUKTUUR. ELUKVALITEET.

See on väga madal lääne tudengi jaoks, liialt kõrge aga idast tulevate võimalike haridusetaotlejate jaoks. Idast tulijad on aga ülikoolide seisukohast vaadatuna vaesed. Ja kas nad ka siis tuleksid, kui neil raha oleks? Kas me oleme rahvusvaheliselt nii tuntud-teatud, et toimida hea reklaamina? Meie jaoks peitub siin peaaegu põhiküsimus.

Praegu on TTÜ-l suhteliselt palju ruumi, mis on halvasti kasutatud ja sisustatud. Ruumide haldamine on juba silmaga nähtavalt ebaperemehelik (toppimata aknast voolab külm sisse, samal ajal kui ruumis üliõpilased ja ka õppejõud külmuvad jne). Poolleli on põhikompleksiga sidumata õppehooned, mille lõpetamiseks ei ole lähitulevikus rahasid näha. Samal ajal taotleme veelgi maksustatavaid maid juurde. Pean kahetsusega tõdema, et Tallinna Tehnikaülikoolil puudub selge ja reaalsusele toetuv arenguplaan.

Toon üliõpilaste ja magistrantide koguarvud 1994/95. õppeaastal Tallinna 13 kõrgkoolis (sulgudes on arvud õppeaasta 1990/91 kohta): Tallinna Tehnikaülikool 6059 (9049); Tallinna Pedagoogika Ülikool 2898 (3591); Eesti Muusikaakadeemia 502 (511); Tallinna Kunstiülikool 511 (534); Eesti Kõrgem Kommertskool 682 (0); Tallinna Kõrgem Tehnikakool 262 (0); Eesti Riigikaitse Akadeemia 488 (0); Eesti Merehariduskeskus 540 (0); Eesti-Ameerika Ärikolledž 327 (0); Eesti Humanitaarinstituut 200 (0); EELK Usuteaduste Instituut 128 (0); Rahvusvaheline Sotsiaalteaduste Rakenduslik Kõrgkool LEX 1212 (0); Concordia Rahvusvaheline Ülikool Eestis 369 (0). Mõne kõrgkooli õppurite arvu suhtes 1990/91. õppeaasta kohta võivad tekkida küsimused.

Seega on Tallinna 13 kõrgkoolis kokku 14 178 üliõpilast (13 685). Tallinna üliõpilaste koguarvust on TTÜ osakaal seega 42,7% (66%). Samal õppeaastal (1994/95) võeti Tallinna kõrgkoolidesse vastu kokku 3969 uut üliõpilast, millest TTÜsse 1391 ehk 35%.

Tehnikaülikool on tehnikavaldkonnas peaaegu monopoolses seisundis. See on

tootmist loov ja teenindav valdkond. "Pea-aegu" tähendab, et meie kõrvale on tekkinud ka rakenduslikud kõrgkoolid. Loomulikult on konkurents üldise situatsiooni mõjutamiseks kasulik. Küsimus ei ole monopolis või mitte-monopolis tehnika-valdkonnas. Küsimus on üldises võimalikus üliõpilaskontingendi jagunemises. Loomulikult lähevad kunstikalduvustega noored õppima neid huvitavale erialale (tants, muusika, teater, arhitektuur, kujutav kunst, tarbekunst jne). Ka ajakirjandus ja kirjandus ja paljud muud hõrgutised. Ütleme, et see on mittetootmissfäär. Kuid see on meie jaoks võibolla isegi vajalikum kui tootmissfäär. See on valdkond, mis toob endaga kaasa Eesti tuntuse maailmas. See aga tähendab võimalikke välisinvesteeringuid. Teine osa noortest on need, kes hakkavad tegelema majanduse (pangandus, ost, müük, planeerimine jne) ja otse tootmise tehniliste küsimustega. Siia valdkonda võib kuuluda ka nn "valge tootmine" – turism. Siin on juba praegu tekkinud käärid, mis võivad tuua kaasa lähitulevikus vajaduse massiliseks ümberõppeks. Majandus ja pangandus on tõmmanud juurde hulgaliselt noori, kes näevad oma tulevikku väga roosilisena. Olgu nende plaanid just sellised nagu nad on ja annaks jumal, et nii need ka realiseeruksid.

TEGELIKULT ON AGA AUTORIL SUUR KARTUS,

et varsti on see nišš kuhjaga täis. Selle poolega tegeleb Eestis aga väga mitu kõrgkooli.

Vaadates kas või Tallinna kõrgkoolidega seotud arvused, võib leida, et tänase päeva seisuga on üldine üliõpilaste arv jäänud peaaegu endisele tasemele. Muutunud on aga õppijate arv endistes Tallinna kõrgkoolides (koolitavad ca 70% kõigist üliõpilastest).

Kunstiülikoolis ja EMAs on arvud jäänud enamvähem samaks. Muutunud on tunduvalt üliõpilaste arv TTÜs ja TPÜs.

Riigipoolne mõjutamine oleks siin küll kurjast. Küll tuleks aga vastu astuda väärale informatsioonile ja võibolla ka ebaobjektiivsele reklaamile. Kui välismaa kõrgkoolide filiaalid Tallinnas tegutsevad, siis on see tegelikult välismaa kauba müük. Püüame neid lüüa kvaliteediga. Eestis on 10 esmaajoones majanduslikku ja juriidilist kõrgharidust andvat erakõrgkooli. Üks õppeaasta maksab umbes 15 000-20 000

krooni. Erakõrgkoolide diplomeid praegu Eestis riiklikult ei tunnustata, sest koolid on akrediteerimata. Lisaks kõigele tegutseb Eestis ebaseaduslikult mitu Vene Föderatsiooni kõrgkooli. Need omakorda võtavad ära üliõpilasi ja ega soodusta venelaste integreerumist Eestisse. Tehnilise eriala eesti (inglise, saksa, vene jne) erialakeele õpetamine peab toimuma nende ainete loengutel. See tõstaks tunduvalt lõpetaja universaalsust. Aga seda me peamegi taotlema.

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOI SUURIMAKS HÄDAKS ON,

et võrreldes erakõrgkoolidega ei ole meil oma töö paremaks korraldamiseks ja ka mõistlikuks majandamiseks stiimuleid. Hästi stimuleeritud võib olla aga õppejõu tegevus väljaspool ülikooli. Ülikooli jaoks jäävad vaid tema energia riismed. Samuti on üliõpilastega – huvi on suunatud igapäevase lisaraha teenimisele.

Eesti vabariigi (seejuures otse meie, Tallinna Tehnikaülikooli) ülesandeks oleks teadvustada, et Eesti kõrghariduse maine säilitamine ja tõstmine on kogu vabariigi tööstuse ja majanduse ülesanne. Või kui seda ei soovita teha, siis minna teele, mille puhul kogu Eestile vajalik kaader valmistatakse ette välismaal. Siis tuleks maailmale ka teadvustada, et meie majandusjuhtidena tegutsevad mistahes välisfirma rahadega välismaal ettevalmistatud (ja seega nende huvitsid esindavad) asjatunjad. Selline nendepoolne huvitatus on loomulik.

MAAILMAS TEHAKSE VÄGA VÄHE VAID SINISTE SILMADE PÄRAST.

Kas suuremal või vähemal määral, lähemas või kaugemas tulevikus püütakse

tänasest toetustegevusest kasu saada. Eesti kõrgkoolide tulevikku võib parandada vaid kiire kõrgtehnoloogiline revolutsioon – arvutid, laboriseadmed jne tuleb viia maailmatasemele. Samas võimaldada teadlastel-õppejõududel end välismaal süstemaatiliselt täiendada. Ei ole lahendus, kui teadlane töötab täie rahatahtmisega välismaal ja käib Eestis vaid raha kulutama. Samas on meie firmad ja tööstus teaduse ja ülikoolide põhjust väljatõmbamiseks nõrgad. Võibolla leitakse meie nõrgakeses tööstuses ja panganduses siiski sponsoreid, kes aitaksid teadlaste ja õppejõudude palkasid paremuse poole reguleerida. Väike palk on ka prestiiži küsimus.

MADAL TASU = VÕIMALIK VILETS TÖÖ.

Tavajäreldus saab olla vaid selline. Hea töö eest peab hästi tasuma.

Ütlen veel kord: TTÜ ei olnud valmis sellise õppesüsteemi sisseviimisele, nagu meil täna on. Meie ekstreemalsetes oludes oli üleminek liiga kiire ega arvestanud meie majanduslikke ja demograafilisi tingimusi. Tegemata jäi palju eeltöid. Eestis on loomata institutsioonid, mis võimaldaksid saada diplomiinseneri kvalifikatsiooni. Lõhutud on üliõpilasteadusega seotud organisatsioonide ja ühingute tegevus, millest tingituna on kadunud huvi ja ka moraalne stiimul üliõpilasteadusega tegelemiseks nii üliõpilastel kui ka õppejõududel.

Kogu suurepärase turumajanduse juures olgem realistid – kõike ei saa arvestada ümber rahale.

17. jaanuar 1995
professor
Ülo Täno

Koos rektoriga aastavahetuskaarte süstematiseerimas

Aeg läheb kiiresti. Elu Eestimaal kulgeb kõigele uuele ja muutuvale vaatamata endistviisi ajaliste tsüklikena: jõulust jaani ja jaanist jõulusse. Kuigi mõtted ehk ongi argirabelemisest hoolimata juba kevades või koguni suves, heitsime koos rektor professor Olav Aarnaga veel kord pilgu Tehnikaülikooli saabunud uusaastakaartidele, sorteerisime neid eri kuhjadesse ja nii mitmetegi tervituste puhul leidis rektor vajaliku olevat neid ajalehes kommenteerida. Kokku me kaarte ei lugenud – arvuline suurusjärk kisub kuskile paarisaja kanti. Igaüht eraldi pole samuti tarvis esile tõsta, kuid grupeeringud võiksid asjast huvitatutele vahest lisainformatsiooni pakkuda.

Kõige rohkem oli läkitusi loomulikult rubriiki, millele andsime nime

TEHNIKAÜLIKOOI JA EESTI.

Enamus tekste kaartidel on standardsed, milles personifitseeritud infot ei leidu ühtegi bitti, leidis rektor. Kõige nõutumaks ja vähem emotsioone tekitavaks teevad kaardid, millele tekst on valmis trükitud ja kus ei ole kalligraafilist, so isiklikumat laadi allkirja.

Meie ei ole ühtegi kaarti nii ükskõikselt lihtsalt ümbrikku surunud ja välja saatnud,

kus allkirja all ei ole, kinnitas rektor.

Eks seegi ole üks suhtluskultuuri ilminguid, arvas ajakirjanik.

Näiteks isegi presidendilossist Kadriorust saabus kaart, kus allkirja moodustas trükitud tempel – varasemast mäletati küll tegelikke kirjatähti laekunud olevat. Aga see selleks...

Peaministri saadetise kohta võiks öelda, et kaart oli seotud sinimustvalge paelaga – omamoodi üllatus, sest vähemalt kaubandus-ringkonnad teavad kinnitada, et sinimustvalge on moest väljas ega pole enam ammu *in*.

Palju tuli tervitusi firmadelt ja ettevõtetelt, kus meie vilistlased on juhtpositsioonidel. Nendega on ka igapäevatöö tihedam. Siinkohal edastas rektor soovi 1996. aastaks – et suureneks nende asutuste ring, kelle rahadest on meil moodustatud riigieelarvevälised üliõpilaskohad. Praegu on selliseid maksvaid asutusi 47, kellest absoluutse enamiku moodustavad pisikesed firmad. Ootame, et riigieelarveväliste kohtade vastu hakkaksid huvi ilmutama ka suuremad ettevõtted – näiteks Eesti Mere-laevandus, Tallinna Sadam jt.

Ausalt öeldes pole me ka ise piisavalt trummi löönud, sest seadusandlik jää on nõrk, nendib rektor.

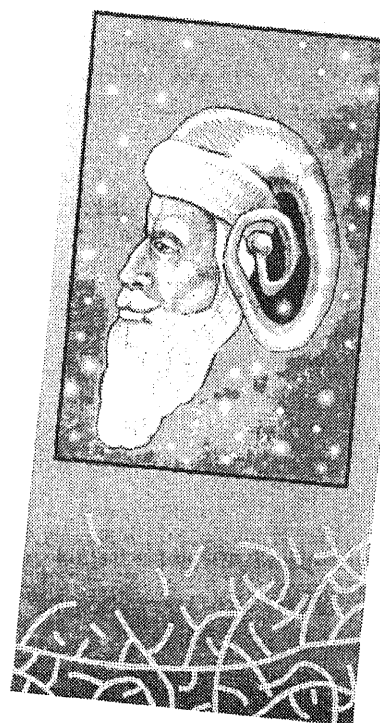
Kogu Eestist eraldi tahaks märkida uuemat suhtlusvaldkonda –

TEHNIKAÜLIKOOI JA MAAKONNAD.

Oleme tõesti suuna võtnud tihedamatele kontaktidele maakondadega. See on üks lõik suures töös, et ennast avaliku ülikoolina teadvustada ja otsesuhtlust süvendada. Samuti oleval maavalitsejad tunnetanud, et Tehnikaülikooliga on vaja sidemeid tugevdada.

Möödunud aastal toimunud hariduskonferentsi(de)ga seoses tekkis rektoril maa-

vanematega ka isiklike kontakte, mille eesmärgiks on haridusprobleemide lahendamise Eestis laiemalt. Rektor nimetas siin eriti Tartut ja Paidet.

TEHNIKAÜLIKOOI, EESTI HARIDUS JA TEADUS.

Nendest jõulutervitustest äratas ajakirjaniku tähelepanu allkiri – Saarte Instituut. Mis see on?

Rektor teadis selgitada, et Saarte Instituut on neli aastat tagasi asutatud teadus-asutus, mis asub Kuressaares. Instituudis töötab kümnekond inimest, keda finantseerib ikka see tuntud ja lõputu allikas – Eesti anonüümne maksumaksja. Eksisteerib ka Võru Instituut, samuti regionaalne moodustis. Rektor arvab, et seda laadi kollektiivid võiksid olla munitsipaalteadus-asutused.

Mis on aga Ülikoolide Informaatika Keskus? Tartu Ülikooli, Tehnikaülikooli ja Kübernetika Instituudi asutatud keskus TEMPUSE

projekti tegemiseks.

Millised sidemed võiksid meil olla Viljandi Kultuurikolležiga?

Rektor: tööalaseid töesti ei ole. Puutusime kolledži juhi Enn Siimeriga kord Rootsisis kokku.

Tartu Ülikoolist tuli kaks ühtmoodi kaarti, kuid erinevatelt saatjatelt: Peeter Tulvistelt ja Riho Illakult.

TTÜ kui asutus ei oma märkimisväärseid suhteid ka Concordia Ülikooliga Eestis, küll aga on vastastikku mõtteid vahetanud rektor Aarna ja Concordia rektor hr Mart Susi. "Minu mõtteavaldused Eesti kõrghariduse vähem loperguseks muutmise kohta on talle kui erakõrgkooli juhile sümpaatseks osutunud. Ma nimelt arvasin, et Eesti Vabariigil on õigus oma kodanikele just niisugust haridust anda, nagu kodanikud soovivad, sealhulgas ka erakõrgkoolidest saadavat haridust oma profiili ulatuses – juura, äri, sotsiaal- ja humanitaarharidust. See tähendab, et riik peaks toetama ka erakõrgkooli, mistõttu meil on hr Susiga südamlilikud suhted."

Tekst järgmiselt kaardilt: Ent vasturääkimata on selge, et alam saab õnnistuse ülemalt. (Heebrealastele, 7,7) Soovime armuaastat 1996! Allikiri: Tartu Teoloogia Akadeemia, Eenok Haamer. Temaga on meil ka mitteinstiitutsionaalne suhe, kommenteerib Olav Aarna.

Tartu Lennukolledži jõulukaardist ei tasuvat järeldada, et Eestis lendureid koolitatakse – kuigi võiks ju esitada sellesisulise pretensiooni. Miks mitte koolitada?! Nõos olla isegi lennundusklass olemas.

Eesti-Ameerika Ärikeskus on eraõiguslik ärikolledž ja puhtalt vene ettevõtmise.

Narva Kõrgkool – tema täpsema sisu edastab inglisekeelne nimetus Narva Teacher's Training College, loodud humanitaarainete õpetamiseks vene koolidele. Direktor pr Niina Sepp.

Rektor: minu mõte on tekitada Narvas Virumaa Kõrgkooli filiaal, mis õpetaks ka tehnikat.

TEHNIKAÜLIKOOJ JA EUROOPA HARIDUS.

Chalmersi Tehnikaülikoolist saabus kaart, millel allkiri: Sven Olving, kes on TTÜ audoktor. Uuno Uudelepp (Halmstad), Priidu Pukk (Stockholm) ja Sven Olving on väliseestlased, kes teevad koostööd meie mehaanikutega TEMPUS-projekti raames. Rootsi Kuninglikust Tehnikakõrgkoolist on pöördumine "Dear Olav" ja allkirja kohta

ütleb prof Aarna, et see daam on "sealne meie Madli Ganihhina".

1994. a detsembris kogunesid Bratislavasse üheksa Ida-Euroopa rektorit, et tagada koostöövõrk, mis ristiti Hercules'eks. Vaatamata uhkele nimele ei ole ühine tegevus erilist hoogu võtnud. Olav Aarna: Mõtlesime, et kutsume seltskonna Tallinna kokku, ehk puhume hinge sisse?

Tervituste saatmist on siiski meele peetud. Nimekirjana võiks loetleda selliste kõrgkoolide kaarte nagu Delaware Conty Community College, Tampere University of Technology, Technische Hochschule Darmstadt, The Manchester Metropolitan University, The University of Lund, Teknillinen Korkeakoulu, Åbo Akademi (Strasbourg), Fachhochschule Gelsenkirchen, Univerza v Mariboru ja Otto von Guericke Universität Magdeburg.

Tähelepanuäratavamaid läkitusi oli kaart, kus tervitused kirjas kuues keeles, millest vaid viimane oli tuttav, nimelt inglise keel. Ülejäänud viis olid täiesti tuvastamatud dialektid. Rektor väitis, et need soojad sõnad tulevad lirimaalt ja neid saadab hr Padraig MacDiarmada. "See mees saadab mitte ainult kaarte," kinnitas rektor. "Ta on Kõrghariduse Akrediteerimise Nõukogu esimees."

TEHNIKAÜLIKOOJ JA BALTIMAAD

Naabrite vaheline koostöö ei ole erinevalt Hercules'est varjurusmas. Balti Tehnikaülikoolide Koostöö Assotsiatsioon tegutseb suhteliselt aktiivselt, ja siia on haaratud Vilnius, Kaunas ja Riia. Tervitused on saatnud prof Egons Lavendelis (Riia TÜ rektor) ja prof Kestutis Krisciunas (Kaunase TÜ rektor).

TEHNIKAÜLIKOOJ JA MAAILM

Eksootiline saadeti Hiinast! (Lähemal katsumisel selgub siiski, et hoopis suurriigi saatkonnast Tallinnas.) Kaart on ka Austraaliast Melbourne'ist, mille kohta saame teada, et saatja John Yencken, kes on baltisaksa päritolu härrasmees, käis suvel Eestis, ja tema tulekust teatas e-mailiga ette Melbourne'i Ülikooli rektor, paludes hr Yencken siin vastu võtta. Ta pidas meil ka seminari majanduse, tööstuse ja ülikooli suhetest.

Nimi kaugelt tulnud kaardil Ph.D. John M. Malin esindab Ameerika Keemia Ühingut, ja selle ühingu juhtfiguur meie majas on prof Valdek Mikkal.

Kaunis kaart on Berliini Reichstagi värvi-fotoga – juuli alguses viibis O. Aarna rektorite konverentsi kutsel Saksamaal, kus "mul õnnestus Reichstagi kuulsas rüüs, riidesse mässituna näha. Selles oli tööpoolest midagi!" Ürituse võtsid sakslased mäletatavasti ette moraalsete kohustuste surve, et leevendada oma Teise maailmasõja järgset alaväärsuskompleksi.

REKTOR JA STRASBOURG

See on tõesti mu teine kodu, tunnistas prof Aarna. Eelkõige seob mind seal Euroopa Nõukogu egiidi all tegutsev Kõrghariduse ja Teaduse Komitee, kuhu ma Eesti delegaadina kuulun. Teiseks olen osaline kahes projektis: "Demokraatia, inimõigused ja vähemused. Hariduslikud ja kultuurilised aspektid" ning "Kõrghariduse kättesaadavus."

Tööreisi emotsionaalsema poole pealt sai ajakirjanik teada, et Strasbourgis kolme aasta jooksul umbes poolteistkümmend korda viibinud rektor on "piirdunud vaid paari hotelliga, kuhu ma boheemlasena oma tulekust kunagi ette ei teata" ja et õige varsti teenib ta Lufthansalt sooduspunktid.

TEHNIKAÜLIKOOJ JA TOOMPEA

Kõrgelt ülevalt on saabunud mõned südamlilikud soovid, millest võiks siinkohal meenutada Riigikogu esimeest Toomas Savi ning kultuurikomisjoni esimeest Tõnis Lukast. Viimase sõnadest sobiks ehk kõigile "Tehnikaülikooli" lugejatelegi soovida aastaunelmate täitumist.

Erakondadest on pidanud vajalikuks Tehnikaülikooli õnnitleda Keskerakond ja Tuleviku Eesti Erakond ("Loodan, et Jaanus Raidal sel aastal meil siiski diplomini jõuab", oli rektor optimistlik.)

Oma poliitiliste eelistuste kommentaariks väitis O. Aarna, et ta põhimõtteliselt ei kuulu ühessegi erakonda ega ühtegi korporatsiooni.

Omaenda uusaastasooovina nimetas rektor TTÜ seaduse vastuvõtmist, "et mitte kambakesi ühe nimetaja alla käia." Kõik arengud peavad käima Eesti õigussüsteemi loogika alla. "Kontaktid Toompeaga võiksid tööpoolest sügavamad olla," märkis Olav Aarna lõpetuseks.

Urmi Reinde
toimetaja

8. jaanuaril sai teoks esimene viilistlaskogu klubiõhtu peahoone kuuenda korpuse kohvikus. Viilistlaskogu sekretär Mare Aru ütles ajalehetoimetusele, et kuigi "gripp laastas potentsiaalsete osavõtjate ridu, oli siiski kohale tulnud paar tosinat vaprat viilistlast, kellest küll pooled olid TTÜ töötajad."

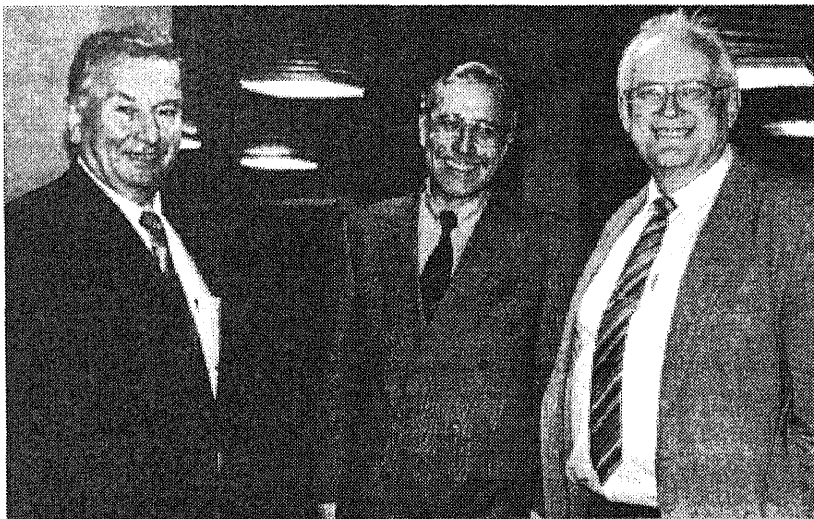
Päevakorras oli prorektor professor Tiit Kapsi ettekanne õppetööst probleemidest Tehnikaülikoolis. Tiit Kaps oma korda informeeris toimetust, et kuigi tal oli vahetult enne klubiõhtut olnud pikk ja väsitav koosolek päevatöö asjus ja et ta "võibolla ei olnud just kõige suuremas loenguhoos", olid kohalviibijad ilmutanud aktiivset huvi ettekande temaatika vastu ja kujunes päris põhjalik arutelu.

Põhiküsimus, mille Tiit Kaps vastastikuseks aruteluks välja pakkus, oli: Kas Tehnikaülikool suudab majandus- ja tehnika-hariduse andmisel täita Eesti ühiskonna ootusi, nõudmisi ja vajadusi? Ülikooli esindajana tema loomulikult vastust anda ei saa – sisukat vastust oodatakse eelkõige just viilistlastelt.

Märkimisväärset huvi ilmutas ja rohkesti ka küsimusi esitas Sõnumilehe ajakirjanik, meie viilistlane Harri Treial.

Kuna sellel klubiõhtul fotograaf ei käinud, pakume illustreerimiseks heatujulise seltskonna pildi Viilistlaskogu klubi avaõhtult 29. novembril. Tehnikaülikooli Viilistlaskogu aktiivseerumisest avaldasid muide pikemad kirjutised Õhtuleht ja ajaleht Tallinna Ülikoolid. Informatsioon edastati ka Eesti Raadios ja ETV Aktuaalses Kaameras.

Algased Viilistlaskogu klubi korralised klubiõhtud

Viilistlaskogu klubi avapidu 29. novembril. Pildil energeetikamehed (vasakult) professor Juhan Laugis, Kõrvaltehnikaülikooli (Saksamaa, Baier) professor Johannes Steinbrunn (kes kutsuti külaliscna ürituselt kaasa vaatama meic peaministri ja kohtuma Eesti Energia juhtkonnaga) ning dotsent Tiit Metusala.

Foto Meida Jalast

Eesti Ekspressi seltskonnakroonikas ilmusid ürituse fotod. Loodetavasti jätkub Viilistlaskogu koostöö pressiga senises soodsas vaimus, sest omas mahlas keemine pole enam ammu moes.

Pressitalitus

KUTSE VILISTLASTELE!

Iga kuu teisel esmaspäeval saame kokku oma *alma materi* kuuenda õppehoone kohvikus kell kuus õhtul!

Poliitikahuvilised noored!

Saksamaa Liidupäev korraldab 1. septembrist 1996 kuni 31. jaanuarini 1997 viiekuulised kursused Saksamaal sealse poliitilise elu ja valitsemisüsteemiga tutvumiseks.

Sobivate kandidaatide väljaselgitamiseks viib Riigikogu koostöös Saksa saatkonnaga läbi konkursi kõrgharidusega Eesti noortele. Konkursis osalemise tingimused:

- ◆ Eesti kodakondsus;
- ◆ edukalt lõpetatud kõrgkool;
- ◆ väga hea saksa keele oskus;
- ◆ valmisolek pärast programmi lõppu kodumaale naasmiseks;
- ◆ eesmärk oma saadud teadmisi Eesti riigi teenistuses ja avalikus elus rakendada.

Konkursile esitada nii eesti kui ka saksa keeles järgmised dokumendid:

- ◆ põhjalik soovivaldus, milles sisalduvad isiku- ja eluloolised andmed ning oma õppimissoovi põhjendus;
- ◆ elulookirjeldus, milles on ka ära näidatud kõik õpitud erialad ja liserialad;
- ◆ ametlikult kinnitatud ära kirjad ja tõlked kõrgkoolidiplomitest;
- ◆ soovituskirjeldus ühelt kõrgkooli õppejõult ja teine tööandjalt;
- ◆ essee oma teadmiste rakendamise võimalustest Eestis;
- ◆ kirjalik kodumaale naasmise kohustus;
- ◆ tervisetõend;
- ◆ neli passipilti.

NB! Konkursi dokumentide esitamise viimane tähtaeg on 25. jaanuar 1996!

Dokumentid saata või tuua aadressil:

EE0100 Tallinn, Lossi plats 1a,
Eesti Riigikogu, Välissuhete osakond;
märgusõna: KONKURSS.

Täiendav info telefonil 537 247
Välissuhete talitus, VI-212

TTÜ: 60 aastat tagasi

Tänavu möödub 60 aastat meie ülikooli, tollal Tallinna Tehnikainstituudi avamisest. Rubriigis "60 aastat tagasi" (kord kuus) meenutame sündmusi ja heitlusi eesti kõrgema tehnikahariduse korraldamise ümber mõned kuud enne pidulikku avaaktust 15. septembril 1936. aastal.

JAANUAR 1936

- ◆ Pea kaheksa aastat järkjärgulise likvideerimise õhkkonnas töötanud Tallinna Tehnikumi nimekirjas oli 1. jaanuaril veel 45 üliõpilast ja neile oli jäänud inseneridiplomi püüdlemiseks üks semester.
- ◆ Tartu Ülikooli tehnikateaduskonnal oli algamas neljas semester ja nimekirjas 208 tulevast keemia- ja ehitusinseneri.
- ◆ Ajakirjanduses, valitsuses, Tallinnas ja Tartus jätkus aastaid vindunud ja ajuti ägenenud vaidlus: kus ja kuidas koolitada inseneri Eesti Vabariigile (Eestis — välismaal, Tallinnas — Tartus...).

Arhiivifoto: viimaseid lõputööde kaitsmist Tallinna Tehnikumis (1936). Õppejõud Artur Perna, Ottomar Maddison, Enn Nurmiste, Egon Leppik, August Velner jt.

- ◆ 17. jaanuari "Päevaleht" ja "Uus Eesti" teatasid, et valitsuse otsusega moodustati komisjon, kuhu arvati haridus-, kaitse-, majandus- ja teedeminister ning riigikontrolör. Komisjonile tehti ülesandeks "...lõplikult selgitada, kus on otstarbekohasem anda tehnikaharidust, kas Tallinnas või Tartus".

Tehnikaülikooli ajalooliste isikute tähtpäevi

JAANUAR

90 aastat tagasi, 2. jaanuaril 1906. a sündis Holstre vallas **Hendrik Otloot**, kes omandas arhitektikutse 1931. a Tallinna Tehnikumis (TT). Tehnikakandidaat, dotsent H. Otloot töötas TTÜs 1944-1965. Suri 31. jaanuaril 1965. a.

105 aastat tagasi, 14. jaanuaril 1891. a sündis Tallinnas **Paul Volmer**, kes õppis

metallurgianseneriks Peterburi Polütehnilises Instituudis. TTs õpetas a-il 1921-1926 geoloogiat ja mineraloogiat. TTÜs oli a-il 1937-1941 õppeülesande täitja, 1944-1963 tehnoloogia, hiljem metallide tehnoloogia kateedri juhataja. Suri 14. aprillil 1971. a.

95 aastat tagasi, 21. jaanuaril 1901. a sündis Luke vallas ehitusteadlane, akadeemik **Leo Jürgenson**. Ligemale 50

aastat kestnud eesti ehitusinseneride koolitamist alustas professor L. Jürgenson Tartu Ülikooli tehnikateaduskonnas 1935. a, seejärel TTÜs 1936-1984. Ta on avaldanud arvukalt publikatsioone pinnasemehaanika, ehitusfüüsika, keelekorralduse alal. Suri 7. septembril 1986. a.

Saagem tuttavaks — Tehnikaülikooli-aineline teatmestu!

Meie raamatukogu bibliograafide aastatepikkuse töö väljundiks on tehnikaülikooli-aineline teatmestu: TTÜ bibliograafia kartoteegid ja 19 bibliograafiaväljaannet, arvutiandmebaasid, arhiivkogu, fotokogu jne.

Arhiivkogus säilitatakse TTÜ trükiseid, meie autorite raamatuid, samuti ajaleheartikleid väljalõikeid. Ülikooli ajaloo kartoteekide abil võib leida kirjandust ja faktiandmeid ülikooli

arenguloost ning tänapäevast. TTÜ ja tema eelkäja Tallinna Tehnikumi akadeemilise personali isikuregister sisaldab praegu ligemale 3000 isikunime koos elulooliste lühiaidmetega (kes, kellena, millal töötas / töötab?).

Bibliograafidel on käsil kartoteekide asendamine kaasaegsete teabekandjate — arvutiandmebaasidega, võimaldamaks vaevata ja kiiresti leida teavet tehnika-

ülikooli vaimuvara kandjast ning nende teadusloomingust.

Tehnikaülikooli-aineline teatmestu asub raamatukogu bibliograafiasektoris Akadeemia tee 7. Kõik huvilised on oodatud teatmestuga lähemalt tutvuma ja seda kasutama igal tööpäeval 9.00-16.00. Meie telefon 654 25 55.

Lêhekülje koostas
Imbi Kaasik

IN MEMORIAM

Oskar Silde

Füüsika-matemaatika teaduste kandidaat dotsent Oskar Sildet (25. 08. 1900 – 12. 01. 1996) mälestavad kaastöötajad masinaõpetuse instituudist.

Alles õnnitlesime teda 95ndal sünnipäeval, nüüd tahaksime kurba teadet leevendada tema enda luuletusega.

*Vaikinud on päevakära
hing saab valmiks rahule.
Kaugelt tulnud tähesära,
tugib hardalt südame.*

*Igaviku vilkuv kutse
Igatsusi hinge loob,
Kogu elu kaduvuse
tasa silme ette toob.*

*Päike vajund metsa taha
nõnda meie langeme.
Musta mulla alla maha
kas kord jälle tõuseme...*

*Masinaõpetuse instituudi nimel
direktor
Toivo Pappel*

Lühiteated

HARIDUSPOLIITIKA PROFESSORI VABALE KOHALE

kandideeris kaks kandidaati. Vastavalt kehtestatud korrale peavad kandideerijad pidama avaliku loengu. 12. jaanuaril pidas loengu majandusdoktor Väino Rajangu. 18. jaanuariks oli planeeritud filosoofiakandidaat Harri Taliga loeng, kuid lektor võttis oma kandidatuuri tagasi, mistõttu ka loeng jäi ära.

RAHVUSVAHELINE INFOMESS TIETO-96

7.-8. veebruaril toimub Helsingis rahvusvaheline infomess "Tieto 96", kus osaleb ka Tallinna Kunstiülikool. Messil on esindatud üle 80 firma, ettevõtte, agentuuri nii Soomest kui mujalt. Huvilistel TTÜst on võimalik messi külastada vaatelejatena.

Messi seminaride kavaga saab tutvuda TTÜ teabetalituses (V-101, IV-107c). Juhul kui olete otsustanud messi külastada, palume teatada 25. jaanuariks teabetalitusele, kuna messi korraldajad on palunud võimalikest tulijatest nimeliselt teavitada. Võib saada kliendikutse.

UUS PEARAAMATUPIDAJA

Alates 15. jaanuarist 1996 on Tehnikaülikooli pearaamatupidajaks Svetlana Kostiv. Tema tööruum on I-108 A ja tel 532 535.

PEAENERGEETIK AARNE PLUNT TEATAB

Seoses uue telefonijaama käikulaskmisega rekonstrueeritakse ka nõuetele mittevastav jaotusvõrk. Tööd algasid 18. jaanuaril.

17. JAANUARIL

viis ametiühingu komitee läbi infotunni palga läbirääkimistest ja palgapoliitikast edaspidi. Kõneles TALO esimees Toivo Roosimaa.

LUGUPEETAVALD AMETIÜHINGU LIIKMED!

Alates k.a 1. jaanuarist hakatakse maksma toetust a/ü liikmetele haiguspäevade eest – iga päeva eest 3 krooni. A/ü liige registreerib oma haiguslehe ametiühingus a/ü pileti ettenäitamisel. Väljamaks kord kuus, kuu algul eelmise kuu eest.

10 STIPPI!

Austatud energiatehnika valdkonna esimese kursuse tudeng! RE Eesti Põlevkivi pakub neile, kes otsustavad õppimist jätkata mäetehnika õppesuunal, kümme stipendiumi á 500 krooni kuus. Tulge kirjutage avaldus. Aega on 15. veebruarini.

Info mäeinstituudist IX-325, tel 472 738.

SELTSKONNATANTSU KURSUSTELE!

Mustpeade majas Pikk 26 algavad 22. ja 25. jaanuaril kell 19.45 seltskonnatantsu kursused Riigikaitse Akadeemia kadettidele. Lugupeetud TTÜ neid, tulge tantsu õppima, partnerid on olemas. Samas algavad 5. veebruaril kell 18 kursused üliõpilastele (hinnasoodustusega).

Info tel 420 757.